

Sygn. akt III PK 178/18

POSTANOWIENIE

Dnia 28 sierpnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z powództwa J. K.

przeciwko P. Sp. z o.o. w W.

o wynagrodzenie, odprawę, nagrodę jubileuszową i ekwiwalent za urlop,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 28 sierpnia 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w O.

z dnia 24 maja 2018 r., sygn. akt V Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Opolu, wyrokiem z dnia 24 maja 2018 r., oddalił apelację J. K. od wyroku Sądu Rejonowego w O. z dnia 30 stycznia 2018 r., mocą którego oddalono jego powództwo o wynagrodzenie, odprawę, nagrodę jubileuszową i ekwiwalent za urlop.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia. J. K. w dniu 1 listopada 1982 r. został pracownikiem P. w K.. Na skutek przekształceń podmiotowych pracodawcy od dnia 1 października 2001 r. stał się z mocy prawa pracownikiem W. Sp. z o.o. z siedzibą w K.. W dniu 22 października 2001 r. pracodawca zawarł z powodem umowę o pracę, na mocy której J. K. został zatrudniony od dnia 1 października 2001 r. na czas określony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku prezesa zarządu W. Sp. z o.o. W dniu 25 października

2003 r. strony zawarły kolejną umowę o pracę, zgodnie z którą powód został zatrudniony na stanowisku prezesa zarządu na czas nieokreślony. W dniu 1 października 2013 r. na mocy uchwał Nadzwyczajnych Zgromadzeń Wspólników W. Sp. z o.o. i P. Sp. z o.o. z dnia 27 sierpnia 2013 r. doszło do połączenia W. Sp. z o.o. z siedzibą w K. (spółka przejmowana) z P. Sp. z o.o. z siedzibą w W. (spółka przejmująca) w trybie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. Jednocześnie w dniu 1 października 2013 r. powód został odwołany z funkcji prezesa zarządu spółki W. spółka z o.o. Na skutek przekształcenia spółek J. K. stał się od dnia 1 października 2013 r. pracownikiem P. Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Nie dokonano żadnych zmian w stosunku pracy powoda, nie złożono mu też żadnego wypowiedzenia umowy o pracę.

W okresie od dnia 19 września 2013 r. do dnia 14 października 2013 r. powód korzystał z urlopu wypoczynkowego. Od dnia 15 października 2013 r. do dnia 31 marca 2014 r. był nieprzerwanie niezdolny do pracy i korzystał ze zwolnienia lekarskiego. W dniu 24 marca 2014 r. powód podpisał z P. spółka z o.o. porozumienie o rozwiązaniu umowy o pracę z dniem 1 kwietnia 2014 r. z powodu przejścia na emeryturę. W dniu 1 kwietnia 2014 r. powód zgłosił się do pracy i podpisał listę obecności. W tym też dniu rozliczył się ze spółką i odebrał świadectwo pracy.

W ocenie sądów *meriti* do dnia 1 października 2013 r., kiedy to powód został odwołany ze stanowiska prezesa zarządu, jego wynagrodzenie jako prezesa zarządu spółki podlegało ograniczeniom wynikającym z przepisów ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1252). W konsekwencji nie było uzasadnione przyjęcie, że podstawą wyliczenia wynagrodzenia chorobowego powoda powinna być kwota 15.501,40 zł, gdyż wynagrodzenia zasadniczego w tej wysokości powód nigdy nie otrzymywał, a taka wysokość wynagrodzenia nie była objęta wolą stron stosunku pracy. Roszczenie powoda opierało się bowiem na założeniu, że z dniem 1 października 2013 r. nie powinny mieć do jego wynagrodzenia, na stanowisku prezesa zarządu, zastosowania przepisy ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi i tym samym w okresie od 1 października 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. jego wynagrodzenie miesięczne powinno wynosić

czterokrotność przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w IV kwartale 2012 r. tj. kwotę 15.501,40 zł, a począwszy od 1 stycznia 2014 r. - czterokrotność przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w IV kwartale 2013 r. tj. kwotę 16.017,40 zł. Sądy *meriti* uznały, że należności, których wyrównania domagał się powód, zostały w sposób prawidłowy wyliczone przez stronę pozwaną, co potwierdza także protokół kontroli PIP z kwietnia 2015 r. oraz opinia biegłej sądowej z zakresu rachunkowości T. B..

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego wywiódł pełnomocnik powoda, zaskarżając go w całości. W podstawach skargi kasacyjnej wskazał na naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 2 pkt 1 w związku z art. 11 pkt 7 w związku z art. 5 ust. 1 oraz art. 8 pkt 4 ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, art. 29d ust. 1 i 29e ust. 1 w związku z art. 13 ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, art. 202 § 4 k.s.h. oraz powołał się na naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 217 § 3 k.p.c. w związku z art. 286 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, sprowadzającego się do pytania co przesądza o uznaniu danej osoby za kierownika spółki prawa handlowego, podlegającego z mocy prawa ograniczeniom przewidzianym w ustawie o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi? Nadto skarga jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie spełnia warunków, pozwalających na przyjęcie jej do merytorycznego rozpoznania. Sformalizowany wymóg tego etapu postępowania sprowadza się wyłącznie (poza nieważnością postępowania) do oceny wskazanych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania argumentów prawnych. Skarżący wskazał na dwa z nich, to jest w sprawie występuje istotne zagadnienie

prawne oraz skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W odniesieniu do pierwszej przesłanki przedsądu (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), to z istotnym zagadnieniem prawnym mamy do czynienia, gdy skarżący wskaże przepisy prawne, na tle stosowania których ono się wyłoniło, poda argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen, a nadto wykaże, że jego rozwiązanie jest istotne nie tylko w rozpoznawanej sprawie, ale także dla praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151).

Skarżący nie odnosi się do tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Podnoszone zagadnienie prawne odwołuje się do utrwalonego zarówno w orzecnictwie jak i doktrynie poglądu dotyczącego rozwiązania stosunku pracy z członkiem zarządu, wcześniej odwołanym ze swojego stanowiska (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 16 czerwca 1999 r., I PKN 117/99, OSNAPiUS 2000 nr 17, poz. 646; z dnia 7 stycznia 2000 r., I PKN 404/99, OSNP 2001 nr 10, poz. 347; z dnia 21 marca 2001 r., I PKN 322/00, OSNAPiUS 2002 nr 24, poz. 600; z dnia 24 stycznia 2002 r., I PKN 838/00, PiZS 2003 nr 4, s. 38; z dnia 26 września 2006 r., II PK 47/06, OSNP 2007 nr 19-20, poz. 27).

Status prawny członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (a także prezesa zarządu) jako członka organu osoby prawnej, określają przepisy kodeksu spółek handlowych. Z kolei jego sytuację jako pracownika określają przepisy kodeksu pracy oraz postanowienia umowy o pracę (w przypadku, kiedy jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę). Z tego wynika, że stosunek pracy członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest odrębnym stosunkiem prawnym od stosunku członkostwa w zarządzie spółki. Stosunki te mają w szczególności inne podstawy nawiązania i rozwiązania. Uchwała o odwołaniu z funkcji członka zarządu spółki z o.o. powoduje natychmiastowe ustanie korporacyjnego stosunku członkostwa w zarządzie spółki, lecz nie prowadzi do automatycznego rozwiązania stosunku pracy będącego podstawą zatrudnienia na tym stanowisku. Teza ta jest powszechnie aprobowana również w piśmiennictwie, gdzie wskazuje się, że odwołanie z funkcji członka zarządu nie jest równoznaczne z

rozwiązaniem z nim stosunku pracy. Takie odwołanie powoduje jedynie utratę mandatu do pełnienia funkcji, a nie wywiera bezpośredniego wpływu na stosunek pracy, do rozwiązania którego konieczne jest jeszcze podjęcie dodatkowych czynności (zob. A. Rzetecka-Gil: Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2011 r., II PK 255/10, LEX nr 863881; A. Reda: Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 sierpnia 2006 r., III PK 53/06, GSP-Przegląd Orzecznictwa 2009 nr 2, s. 119-128; R. Gołat: Sprawy pracownicze w spółkach prawa handlowego, Służba Pracownicza 2013 nr 6, s. 9).

Odpowiadając zatem na pytanie skarżącego, należy podkreślić, że pozbawienie Jana Kowalika funkcji prezesa zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością samo w sobie nie zmieniło jego pracowniczego statusu organu zarządzającego zakładem pracy w imieniu takiego pracodawcy. To wymagało bowiem wypowiedzenia zmieniającego rodzaj pracy, polegającego na pracowniczym kierowaniu spółką (zakładem pracy). Wątpliwości nie powinien mieć również powód, biorąc pod uwagę, że z łączącej go z pozwaną umowy o pracę wprost wynikało, iż odwołanie go ze stanowiska prezesa zarządu spółki w czasie obowiązywania umowy jest podstawą do jej rozwiązania w trybie wypowiedzenia z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia lub na mocy porozumienia stron.

Podsumowując, jeżeli w prawie wewnętrznym zostanie określone, że zatrudnienie członków zarządu następuje w ramach stosunku pracy, wówczas jest ono regulowane przepisami kodeksu pracy. Stosunek pracy jest zatem zawsze odrębnym stosunkiem prawnym od członkostwa w zarządzie spółki kapitałowej, w którego zakresie członek zarządu jest osobą trzecią względem spółki, o treści zaś jego praw pracowniczych decyduje treść stosunku pracy. Zobowiązaniowy charakter stosunku pracy sprawia jednak, że niemożliwe jest dokonywanie zmian w jego treści jednostronnie. Zobowiązaniowy charakter stosunku pracy przeczy również twierdzeniu powoda, że w niniejszej sprawie z mocy samego prawa doszło do „podwyższenia” jego wynagrodzenia za pracę po dniu 1 października 2013 r.

Zmiana treści stosunku pracy wymaga złożenia wypowiedzenia zmieniającego przez pracodawcę lub zawarcia porozumienia. Takiego działania wymaga również zmiana warunków wynagradzania, w tym jego podwyższenie.

Konstrukcja wypowiedzenia zmieniającego zawiera w istocie dwa oświadczenia woli pracodawcy: jedno zmierzające do zakończenia zatrudnienia na dotychczasowych warunkach oraz drugie, w którym pracodawca przedstawia pracownikowi propozycję nowych warunków pracy i/lub płacy. Między tymi oświadczeniami występuje nierozzerwalny związek. Wypowiedzenie dotychczasowych warunków pracy i/lub płacy bez zaproponowania nowych nie ma żadnego znaczenia prawnego (zob. Z. Góral: Kodeks pracy. Komentarz, K. W. Baran [red.], Warszawa 2018). Stąd, co ustaliły Sądy *meriti*, a czym Sąd Najwyższy według art. 398¹³ § 2 k.p.c. jest związany, brak dokonanych zmian w zakresie dotychczasowych warunków płacy zawartych w umowie o pracę powoduje, że te po odwołaniu z funkcji prezesa zarządu pozwanej spółki nie uległy zmianie.

Mając na uwadze powyższe, przedstawione zagadnienie prawne nie rysuje problemu jaki przedstawia skarżący i może być (i w sprawie zostało) rozwiązane za pomocą zwykłej wykładni prawa, biorąc za podstawę całokształt okoliczności faktycznych. W przypadku zagadnienia prawnego stanowisko skarżącego powinno w zasadzie spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, LEX nr 229622).

Wskazana we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podstawa (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) oznacza naruszenie przepisów prawa (materialnego lub procesowego), widoczne *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej i bez potrzeby uzupełniania materiału dowodowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Pojęcie „oczywistego” naruszenia prawa należy do sfery obiektywnej i wymaga wykazania, że podniesione zarzuty naruszenia podstaw zaskarżenia były ewidentnie zasadne bez potrzeby dokonywania szczegółowej lub ponownej weryfikacji kontestowanego stanu faktycznego. Krótko mówiąc, zadaniem skarżącego jest wskazanie takiego uchybienia i przypisanie go do konkretnego przepisu prawa.

Skarżący tak rozumianego uchybienia nie wykazał, na co wskazuje pierwsza część uzasadnienia.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, że skarżący nie wykazał potrzeby rozpoznania skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.